

S L O W D O W N I

På de aller fleste områder har den norske hjemmefront hevdet seg på en beundringsverdig måte. Den frontløse motstand mot NS, høyesteretts holdning, idrettsfronten, lærernes og prestenes aksjon, det illegale arbeidet med nyhetsspredning o.s.v., det er alt sammen innsats som vi kan være stolte av og som har gjort Norges navn hedret verden over.

Men det er ett punkt hvor den norske front innbyr til alvorlig kritikk, og det er et meget viktig punkt: arbeidet for tyskerne. Her må det innrømmes at vår holdning på ingen måte har vært æstetisk gyldig over hele linjen, her har vi meget å lære av mange andre okkuperte land.

Kritikken må rettes både mot de enkelte arbeidere og mot firmene. Det har vært altfor mange som har vært altfor ivrige til å stille seg til disposisjon når tyskerne har trengt arbeidskraft. Mens det i flere andre land har vært nødvendig å gå til de skerpaste tvangsformålinger for å skaffe folk til tyske anlegg, har vi i Norge gang på gang sett at folk har strømmet til frivillig, lokket av fete lønninger - og det til og med folk som har hatt sitt sikre levebrød fra før. Det er en skam! Det er mer: Det er forrederi, for i en moderne krig er industriarbeidere, anleggsarbeidere, sjåfører og lignende like viktige som infanterister. Hver mann som arbeider for tyskerne, frigjør en tysker som kan sendes til fronten. Hvert dagsverk på flyplasser og befestningsanlegg bidrar til å trekke krigen ut, fordi den styrker Tysklands motstandskraft. Hvert tonn varer som produseres for tyskerne - enten det er sprangstoff eller aluminium - kan kosta mange av våre egne og våre forbundsfellers liv.

Et særlig graverende tilfelle har vi hatt nå med vervingen av frivillige sjåfører til NSKK. Over 1500 har meldt seg. Lokket av pene lønninger, god mat, sigaretter trekker de i tysk uniform og bidrar til å fylle de uttynnede kadre. Frivillig gjør de det, nå når spørsmålet om menneskelig kanskje er det mest prekære av de problemer den tyske krigsledelse er stilt overfor. Det er høyforrederi. - Ikke alltid er saken så klar og enkel som i dette tilfelle. Når det gjelder sivilt norsk arbeid som mer eller mindre direkte kommer tyskerne til gode, er det ikke alltid lett å gi generelle direktiver. Det må bli et vurderings spørsmål og en samvittighetssek for den enkelte hvor langt man skal gå med hensyn til å trenere og selvere. Vi har hatt hensyn å ta til produksjonen for vitale norske behov, vi har vært nødt til å innstille oss fra 9. april av på en langvarig kamp, hvor man ikke kan velge en desparasjonens linje, men har måttet velge risiko og offer.

Men dette må ikke bli noe skalkaskjul for dem som vil gå tyskernes ærend. Dette gjelder de enkelte som det gjelder bedriftene. Det er dessverre ikke til å komme fra at mange firmene ikke bare har unnått å ta noen risiko, men har vært skandøst tjenestvillige. Mange har tydeligvis hørt igjen i normale tiders forretningsprinsipier, at det gjelder å holde produksjonen og omsatning best mulig oppe, å yte den beste service, være kulant og ekspeditiv - dels i vanmessig faglig ærgjerrighet og lojalitet overfor "kundene", dels i en misforstått omhu for firmets renommé eller aksjonærenes interesser, dels (altfor ofte) i en ganske tarvelig lyst til å tjene penger. "Business as usual" - mens vårt land og tre fjerdedelen av verden for øvrig står i kamp på liv og død mot barbariet og undertrykkelsen, en kamp hvor hver dag koster strømmer av blod, svette og tårer. Hvordan kan de som gjør forretninger med tyskerne rolig se sine bankkonti vokse mot den bakgrunn?

Det merkeligste er kanskje at disse folk ikke fullt regner seg som gode jussinger, gleder seg over de riktige nyhetene og sprer dem, skjeller ut NS og tyskerne, samvittighetsfullt følger alle hjemmefrontens

veroner og tusen demonstrasjoner eller boikott av konserter og teatre

La oss endelig her holde det vises en t i l l i g e for å ha! Parolene er gode nok, og selvsagt skal de følges. Men det er tusen ganger viktigere å redusere den tyske krigspotensial! Når det kommer til stykke er det naturligvis den tyske ledelse ravnende likegyldig om vi går med blomst i knapphullet den 3. august og om Nationalteatret står tomt - bare de får ut av oss maksimum av malm, cellulose, fisk, elektrokjemiske produkter og befestninger. Det er det som er det vesentlige. Det er det som teller ved frontene. Det er det som avgjør når vi skal bli frigjort og hvor mange befrielsen skal kosta. 12 millioner utlendinger arbeidere i Tyskland i dag. Det svarer til mer enn den tyske hærs samlede menneskestyrke. Utan disse hjelpetropper hadde Tyskland i dag vært besatt. Og i de besatte land arbeider ytterligere millioner på millioner direkte og indirekte for tyskerne, noen til og med raskt og godt. Hva arbeider de egentlig på? De bygger murene om sitt eget fengsel høyere og sterkere!

Vi er i krig, glem aldri det! Egentlig er vår plass der ute, blant dem som skal angripe murene, rive dem ned så lys og luft igjen kan slippe inn. Det minste en kan forlange er at vi i alle fall gjør hva vi kan for å svekke murene, ikke styrke dem.

Husk at du også er solist, hvis du vil fortjene navn av å være norsk. Så si seg for at du kjemper på den rette siden!

Trøner! Fusk! Skoft! Skulk! S L O W D O W N !!

STUDENTENE SIER FRA

De departementet ennå ikke har gitt Universitetet reglementsmessig sikkerhet for at studentene ved de begrensede fakulteter vil bli opptatt etter saklige kvalifikasjoner, og da myndighetene heller ikke har hatt hensyn til fakultetenes alvorlige klage over arrangeringene av en rekke universitetslærere og studenter, har studentene funnet det påkrevet å gjøre myndighetene oppmerksom på at de står bak fakultetene og de arrangererte konferanser. Studentene har derfor mandag enkeltvis sendt inn følgende erklæring:

"Til Kirke- og Undervisningsdepartementet,

I anledning av at 10 universitetslærere og over 40 studenter har sittet fengslet i 4 uker og har fått sikringsdom for 6 måneder uten rettslig grunn, vil jeg uttale at jeg fullt ut slutter meg til fakultetenes erklæringer i anledning av dette overgrep mot vårt Universitet, og til henstillingen om at de fengslede blir frigitt uten opphold."

Aksjonen fikk spontan tilslutning fra studentene på kassalene og instituttene. Men det fins også studenter som sitter hjemme og leser. Disse må opphørlig slutte seg til og sende inn sine erklæringer. De stiles til departementet, men kan leveres inn på sekretariatene. Ingen må skulke unna. Den dag kan snart komme da du blir spurt om hva du gjorde i denne situasjonen.

VÅRE LANGSMENN PÅ GRINI

Behandlingen av fangene på Grini er for tiden verre enn den har vært på lenge. I tillegg til den 11 timer lange, harde arbeidsdag på slott kost, har fangene nå eksersis eller tysk militærøvelse om kvelden for de stiller. En meget yndet kommando under denne eksersis er "Inflexion", d.v.s. man må momentant kosta seg på megen så lenge man

en. Naturligvis beror tyskerne seg med å gi dette kommando-ord når avdelingene befinnes seg midt ute i den gamle Grini-løstet. De så, en halv time senere, blir uniformene inspirert. Da ved den som har en flekk på den!

Det er også opprettet en straffekolonne, et såkalt travkompani, og i det kommer man for de mest ubetydelige forseelser. Hittil er ca. 50 menn havnet der, men kolonnens sjef, Untarscharführer Kuntze (en av de verste bandittene blandt Grinis SD-menn) har ikke lagt skjul på at han vil ha flere folk, og håper visstnok på 150 menn. De som er i "traven", må bare hevage seg i løp når de skal til og fra arbeidsplassen eller på annen måte røre seg i løren, og arbeider i forsert tempo hele dagen med grøftegraving og annet tungt arbeid. Kuntze er stadig over dem, og ved den minste forenledning eller rettore sagt påskudd deler han gavmildt ut slag og spark. Han har innredet en egen "paviljong" ved "traven's" arbeidsplass, hvor han kan sitte tørt og varmt og ha oppsyn med arbeidet. Den som et øyeblikk slapper av, blir kalt inn til avstraffelse - og det er betegnende at de andre fangene i løren har fått forbud mot å nærme seg dette sted. Man vil ha fremst mulige vitner. Særlig forbittelse har det vakt at en av de norske fangene, som er "Arbeidster" (d.v.s. arbeidsformann) for travjengen, i den egenskap sekundører Kuntze på beste måte med skjallsord og sjikane, ja, han unnsar seg ikke en gang for å slå i. Det er da også en NS-mann det gjelder, Hildebrunn - Johannesen, en av de store kortsvindlere og svartelørs-menn fra Meldell-Larsens berømte sak, som dessverre besitter Grini ved sitt nærvær. Det er grunn til å merke seg navnet, Hildebrunn-Johannesen. Husk det!!

NYHETENE FRA LONDON TIRSDAG KL. 19.30.

Amerikansk flyangrep mot Norge. Amerikanske svære bombefly stasjonert i St. Moritz er i dag gått til angrep mot mål i Norge. Nærmere enkeltheter fra toktet savnes. - Vi kan dessverre heller ikke fra andre kilder skaffe nærmere enkeltheter om det amerikanske angrepet. Også hadde flyalarm i fem kvarter fra kl. 11.28, og det ble slått flyalarm i en rekke byer på Sør- og Vestlandet, bl.a. Kristiansand, Stavanger og Haugesund. Over 100 fly passerte Odde med kurs mot Seuda. Også over Rjukan fløy en stor styrke bombefly. - Dette er annen gang amerikanske bombefly går til angrep mot tyske mål i Norge. Første gang var i juli i år, da mål på Herøye og i Trondheim ble bombet.

Vestfronten. I natt ble mål i Vest-Tyskland igjen bombet av mesquitor bombefly, mens engelske jagere var ute på offensive patruljer. 3 fly savnes fra nattens operasjoner. I går angrep britiske jagerfly mål i Nord-Frankrike, bl.a. en radiostasjon, samt skipsfart utenfor den franske kyst. Noen få tyske fly kastet en del bomber over Syd- og Sydvest-England i natt, og det ble gjort litt skade på liv og eiendom.

Østfronten. I Hvite-Russland er avdelinger av den røde arme trængt dypere inn i området ved Pripet-sumpene vest for Gomel. I går ble jernbanen vestover fra denne by brutt av de sovjetrussiske styrker, og de fiendtlige styrker i denne by står nå uten forbindelse med andre tyske avdelinger. For bare 3 dager siden gikk det store mengder av forsyninger langs denne jernbanen. Nå har de tyske styrker allerede hatt store tap av menn, fly og transportmaterieil i forsøket på å holde forbindelsen åpen. Syd for Pripet-sumpene har russerne hatt videre fremgang, og har erobret større deler av jernbanen Leningrad - Odessa. 40 steder til er blitt erobret i dette område, og det viktige knutepunkt Korosten er nå nesten fullstendig omringet. Lenger syd er Berdisjev i farsønen, idet de russiske tropper fra Shitomir har omgått byen. Det meldes at tyskerne nå gjør forberedelser til å evakuere begge disse byer.

I Krefeld rapporteres fremvare kraftige russiske angrep. - På det sydøstlige avsnitt ser det ut som om russerne er i ferd med å forflytte en overført over nedre Dnjepir ovenfor Cherson.

Sydfronten. Kommunikat fra Jugoslavia i dag melder om store kamper på ulike steder av fronten. De jugoslaviske friskader har trukket seg ut av halvøya Peljjesa i Dalmatia, og de tyske styrker har begynt en offensiv som ser til å ta sikte på å gjenerobre den dalmatiske kyst. Friskadene har hatt fremgang i Makedonia og i Slovenia. Det har vært utkjempet voldsomme slag, og tyskerne har lidt store tap. Den jugoslaviske frihetssender meddeler at tyskerne bse i Slovenia har vært nødt til å sette inn 6 divisjoner mot friskadene.

Det foreligger ikke vesentlig nytt fra kampene til lands i Italia. På grunn av dårlig vær med heftige snestormer var det bare mindre operasjoner i går. Begrensede luftoperasjoner ble utført mot fiendens transportlinjer i kampsonen. Bak fronten har tyskerne det travelt med å ødelegge alt for de må forlate stedene. De jager folk ut av sine hjem og branner husene. Hele landsbyer blir jevnet med jorden.

New York Times-korrespondent i Italia skriver om tyskernes ødeleggelse av verdiane i Dominikanerklostret, Montecassino, der mangeskjendte av uerstattelig verdi og 25 kasser verdensberømte malerier er falt i tyskernes hender. - Vi har tyskernes egne ord for at de vil ødelegge alt av verdi de kommer over.

Den bulgarske hovedstad Sofia var søndag gjenstand for det første store angrep av allierte fly med base i Italia. Målet var jernbanestasjonen, der den øst-vest-gående hovedlinjen møter den nord-sydgående. Angrepet betegnes som meget vellykket, haller, verksteder og skifte-tømter ble satt i brann. 9 tyske jagere ble skutt ned. Til meldingen knytter seg følgende kommentar fra London: Forut for angrepet er gitt gjentatte advarsler. Så lenge Bulgaria støtter fienden, må det vente nye angrep. Det eneste den bulgarske regjering kan gjøre for å hindre dette, er å trekke sine tropper tilbake fra Hellas og Jugoslavia. - Ifølge meldinger fra Istanbul i dag skal det ha vært omfattende fredsdemonstrasjoner i Bulgaria etter det amerikanske angrepet mot hovedstaden.

De britiske tropper på Leros slår hårdt fra seg til tross for kraftige fiendtlige luftangrep. Dagens kommunique melder at de allierte fremdeles holder sine stillinger, men kommentarer tyder på at de ikke har stor utsikt til å holde by i det lange lyp. Tidligere i dag ble meldt at det var lykkes tyskerne å få i land nye tropper i nærheten av Lak på Leros. - Allierte fly har angrepet fiendtlige stillinger på Leros, Kreta og Rhodos. Amerikanske bombefly har skodet en fiendtlig destroyer utenfor Leros og skutt ned to fiendtlige fly. Fly fra Nordvest-Afrika har angrepet to flyplasser utenfor Aten.

Om krisen i Libanon meldes at general Catroux nå er ankommet til Beirut og har satt seg i kontakt med de franske og britiske myndigheter der. Kongen i Sauderabia har sendt henstilling til statsminister Churchill om å bruke sin innflytelse til å bringe orden i forholdene i Libanon. Lignende henstillinger er sendt president Roosevelt og general de Gaulle. Regjeringen i Transjordan og representanter fra Irak har sendt tilsvarende oppfordringer.

Det fjerne østen. Sist torsdag ble det rettet et kraftig angrep mot Raboul på New Britain. 88 japanske fly ble skutt ned mot tap av 17 egne. 2 fiendtlige kryssere og 13 destroyere ble senket eller skadd. Marineminister Knox betegner de japanske rapportene om at japanerne har ødelagt admiral Halseys flåte som latterlige, fantastiske og utrolige.